

**Ministeren for Kirke- og Under-
visningsvæfenet** (Bardenfleth): Efter
den ærede Ordførers Bemærkninger kan jeg
fatte mig i stor Korthed. Jeg skal hen-
vise til, hvad den ærede Ordfører oplæste af
Højesteretsdommen, i hvilken det er sær-
lig pointeret, at Provstestyret ikke har
paavist nogen Nødvendighed for at gaa til
Anlæg af en ny Kirkegaard, hvorhos
Højesteretsdommen udtrykkelig udtaler,
at hvis en faadant Nødvendighed fore-
laa, kunde der meget godt gives
Tiendeejeren Paalæg om at anlægge
en ny Kirkegaard. Det ærede Medlem,
der har stillet Ændringsforslaget, vilde
appellere til Humanitetsfølelsen og til
Kirkens Opgave at værne om Gravfreden.
Jeg tvivler ikke paa, at den Opgave vil
blive røgtet i fuldt Omfang faavel af
Provstestyret som af Domstolene, men
man kan ikke forlange, at Domstolene
skulle værne om Gravfreden, forinden
der foreligger Nødvendighed i faa
Henseende. Hvad Tiendeejerens Stilling
angaar, skal jeg oplyse, at han har
udtalt sit Standpunkt i en Skrivelse,
som gaar ud paa, at da Kirkegaardens
største og til Benyttelse tilstrækkelige
Areal er Øst for Kirken, vil i det hele
taget en ny Kirkegaard være overflødig,
for Kirkebygningen direkte trues af
Undergang." Det synes heretter, som
det ogsaa er oplyst i Andragendet, at
kun den østlige Del af Kirkegaardens
benyttes, og den synes ogsaa, i alt Fald
efter Tiendeejerens Formening, foreløbig
at være tilstrækkelig. Det gælder
altsaa om at paavise, at nu kan denne
Del af Kirkegaarden ikke længere
fyldestgøre sin Opgave for Sognet,
og naar den Nødvendighed foreligger,
tvivler jeg ikke paa, at Provstestyret
vil faa det fornødne Grundlag til Vej-
e for Domstolene, for at disse kunne
skønne, at nu foreligger det Tidspunkt,
da man kan paalægge Tiendeejeren at
anlægge en ny Kirkegaard. Hvad der
er oplyst om, hvad der er passeret i
Vinter, foreligger ikke her i Salen,
men det kunde jo være et yderligere
Moment for Provstestyret til at tage
Sagen op paa ny. Det vil derfor ikke
kunne ændre den ærede Ændringsfor-
slagsstiller, at Ministeriet maa stille
sig afventende. Jeg ser mig ikke i
Stand til at efterkomme en Henvisning
af dette Andragende, idet man nemlig
har en Tiendeejer at holde sig til,
hvorfor det ikke kan være Statens
Pligt her at komme ham til Hjælp.
Han har heller ikke paa nogen Maade
bestridt sin Pligt, naar Nødvendigheden
af at anlægge en ny Kirkegaard fore-
ligger. Jeg maa derfor, ligesom den
ærede Ordfører, tillade mig at
fraraade at stemme for det foreliggende
Forslag.

Sungersen: Naar den højtærede
Minister og Ordfører holde sig til,
at der ikke var nogen overhængende
Fare, er det fuldstændig rigtigt,
der er ingen øjeblikkelig Fare;
det vil være endnu nogle Aar, for
Kirkegaarden begynder at gaa i
Havet. Naar imidlertid den ærede
Ordfører mente, at jeg havde
sagt noget urigtigt ved at sige 19
a 20 Favne fra Kirkegaarden til
Havstrænten, da der i Andragendet
staar 21 Favne, har jeg allerede
oplyst, at ved det Højvande, der
sandt Sted nu umiddelbart for
Jul, gif der 2 Favne bort Vesten
for Kirken, og jeg har derfor
Ret i at sige, at der for Øjeblikket
ikke er 20 Favnes Afstand. Den
højtærede Minister støttede sig
endvidere paa en Erklæring fra
Tiendeejeren. Jeg tvivler selvfølgelig
ikke paa, at han mener, at der er
tilstrækkelig Gravplads paa den
østlige Del af Kirkegaarden. Han
er jo den Mand, der er forpligtet
til at bygge en ny Kirkegaard,
og jeg synes derfor ikke, at hans
Anbringende om, at der er god
Plads, er et fyldestgørende Bevis
for, at der er god Plads. Naar
der i Henhold til Højesterets
Kendelse er sagt, at der ikke er
foretaget noget Provstestyret,
skal jeg dertil sige, at der er
foretaget Kirkestyret, der erklærede,
at Kirkegaarden ikke var brugelig;
i Henhold dertil tilpligtedes
Kirkegaardsejeren at bygge en
ny Kirkegaard, og i Henhold
dertil førtes Sagen for Dom-
stolene, ikke blot for Under- og
Overretten, der tilpligtede
Tiendeejeren at anlægge en
ny Kirkegaard, men ogsaa for
Højesteret. Højesteret kom
imidlertid til et andet Resultat,
maafte af Mangel paa Beviser.
Naar man nu henviser til, at
man igen kan komme frem
med Andragendet, naar vi
komme lidt længere frem i
Tiden, saa vil jeg nok spørge,
om det er rigtigt, om man
venter til i Løbet af ganske
faa Aar Kirkegaarden gaar i
Havet. Jeg tror ikke, det er
rigtigt, saa meget mere som
det ikke er ubekendt, at vi ere
komne Folk deroppe til Hjælp
over for Havet. Der er i de
senere Aar bevilget Understøttelse
til Flytning af tre Huse, af
hvilke det ene laa omtrent
lige faa langt fra Havet som
Kirkegaarden i dette Øjeblik.
Der er det mærkelige ved
denne lille By oppe i Vendsyssel,
at efter gamle Folks Udsagn,
kunde deres Forældre høre,
at Kirken laa midt i Byen,
medens den nu ligger ude
paa Havstrænten, medens Byen
nu er flyttet langt Øst paa.
Der er vist i det mindste et
Par Gange tidligere bevilget
Lodsejerne Medgang i deres
Statter og Afgifter paa Grund
af, at Havet har taget Jorden
bort. Jeg kan overhovedet
ikke forstaa, at det vil være
rigtigt at nægte at imødekomme
disse Folks Ønsker om at faa